

Опис
вибіркового блоку навчальних дисциплін «Правові моделі управління трудовими ресурсами»

Вибірковий блок «Правові моделі управління трудовими ресурсами» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання ключовими результатами навчання передбачає набуття студентами компетентностей, затребуваних на ринках праці, та для ефективної реалізації майбутніми випускниками своєї професійної діяльності.

Вивчення зазначених дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок в сфері управління трудовими ресурсами та надання правничої допомоги суб'єктам правовідносин зазначеної сфери. В сучасних умовах розвитку економіки все більшого значення набувають знання та компетенції в сфері управління трудовими ресурсами, а набуті знання надають додаткову можливість професійної реалізації а таких видах діяльності як «Державне управління загального характеру», «Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності», «Управління в соціальній сфері» та «Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук».

Вибірковий блок «Правові моделі управління трудовими ресурсами» враховує тенденції сучасного розвитку правовідносин, що виникають у сфері управління трудовими ресурсами, надаючи відповіді на виклики сьогодення, як ті що постали перед всім світом так і ті, що постали тільки перед Україною: повномасштабне військове вторгнення, пандемія COVID-19, розвиток сучасних технологій тощо.

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін «Правові моделі управління персоналом» мають стати:

- комплексні доктринальні знання у сфері трудового права, формування теоретичних та практичних знань, які забезпечують функціонування системи управління трудовими ресурсами та організації праці;

- поглиблені знання національного трудового законодавства та міжнародно-правового законодавства в сфері праці, нормативного регулювання в міжнародному праві щодо діяльності адміністративних і судових органів України, сучасних тенденцій розвитку міжнародного трудового права, трудового права країн ЄС та правозастосовної практики зарубіжних країн в сфері управління трудовими ресурсами;

- знання основних засад управління трудовими ресурсами на підприємствах всіх форм власності, знання щодо особливостей правового

регулювання праці окремих категорій працівників, їх правового і соціального захисту в Україні;

- знання підходів, методик, організацію нормотворчої роботи на підприємствах, в установах, організаціях, а також органах влади тощо та вміння організувати локальну нормотворчу роботу на підприємствах, в установах, організаціях;

- навички здійснення фахової правової експертизи проєктів нормативно-правових актів та вироблення пропозицій щодо удосконалення законодавства України у сфері управління трудовими ресурсами;

- вміння приймати самостійні (або командні) обґрунтовані рішення щодо застосування основних принципів і правових норм для розв'язання спорів та інших складних ситуацій, що виникають під час здійснення в сфері управління трудовими ресурсами;

- вміння виявляти та вирішувати правові колізії, пов'язані з розбіжностями у тлумаченні та застосуванні правових норм, що регулюють відносини у сфері трудового права та соціального захисту працівників різних категорій;

- вміння здійснювати цілеспрямований бібліографічний пошук та пошук нормативно-правових актів у спеціалізованих електронних правових системах.

Досягнення здобувачами освіти цих та інших результатів навчання забезпечує дотримання ними у майбутній фаховій діяльності стандартів правничої професії, міжнародних стандартів прав людини та принципу верховенства права.

Отримані знання і навички формують у здобувачів освіти компетентності, що відповідають сучасним потребам ринку праці, вимогам суспільства і держави, а саме:

- здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні організації праці та кадрової роботи, з'ясовувати їх природу, знаходити шляхи вирішення;

- здатність готувати обґрунтовані висновки, пропозиції, аналітичні матеріали, проекти нормативних і розпорядчих актів із вдосконалення законодавства України про працю і практики його застосування;

- здатність надавати юридичні консультації, висновки тощо з конкретних справ щодо вирішення трудових спорів із урахуванням вимог міжнародно-правових актів; захищати трудові права громадян України, у тому числі, й в міжнародних судових інстанціях;

- здатність використовувати досвід соціально-партнерських відносин в країнах із ринковою економікою для вдосконалення локального правового регулювання діяльності суб'єктів господарської діяльності;

- здатність здійснювати безпосереднє керівництво роботою юридичної, кадрової та соціальної служб суб'єктів господарської діяльності.

Забезпечення досягнення визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку програмних результатів навчання відбувається шляхом:

- залучення до викладання навчальних дисциплін вибіркового блоку «Правові моделі управління трудовими ресурсами» висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, у т.ч. юристів-практиків,

- використання в освітньому процесі інтерактивних форм проведення занять;

- використання в освітньому процесі сучасних практично орієнтованих методів навчання;

- залучення здобувачів освіти до участі у науково-дослідних проєктах та науково-практичних заходах, спрямованих на дослідження актуальних проблем права трудового права та права соціального забезпечення;

- проведення в навчальних групах проблемно орієнтованих фахових дискусій, присвячених розгляду та вирішенню актуальних проблем трудового права та права соціального забезпечення;

- отриманню практичного досвіду правозастосовної діяльності та аналітичної роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування та юридичних і адвокатських фірмах при проходженні навчальної практики.

Вибірковий блок «Правові моделі управління персоналом» здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання складається з навчальних дисциплін:

Правове регулювання організації праці

Дисципліна належить до викладається магістрам у 1 та 2 року навчання. Форма підсумкового контролю – залік та іспит. У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: теоретико-правові засади організації праці Змістовий модуль 2: Особливості правового регулювання окремих видів організаційних відносин та правового статусу їх суб'єктів.

Правове регулювання кадрової роботи

Реалізація цілей і завдань належного підбору кадрів та управління персоналом здійснюється через кадрову політику. Кадрова політика держави та підприємства являє собою систему принципів, ідей, вимог, що визначають основні напрямки роботи з персоналом, її форми і методи. Основною складовою кадрової політики є кадрова робота, яка здійснюється за допомогою нормативного урегулювання. Особливу роль у реалізації кадрової

політики відіграють кадрові служби, діяльність яких спрямована на вдосконалення трудових відносин, підбір кандидатів на вакантні посади, розробку та реалізацію програм соціального розвитку та забезпечення належного функціонування підприємства (установи, організації).

Форми викладання та методи вивчення цієї дисципліни спрямовані на дослідження змісту кадрової політики, складових частин кадрової роботи та правового статусу кадрових служб та їх повноважень. Вивчення дисципліни спрямоване на детальне ознайомлення із основними напрямками державної кадрової політики, науковим визначенням поняття та систематизацією джерел правового регулювання кадрової роботи, здобуття студентами практичних навиків розв'язання реальних життєвих ситуацій, їх правильної правової інтерпретації, напрацювання пропозицій удосконалення чинного законодавства. Одним із основних завдань є дослідження правового статусу та організації діяльності кадрової служби (відділу кадрів) на підприємстві (установі, організації). Завданням є ознайомлення із особливостями кадрового документування та правовою регламентацією управління кадрами на підприємстві (установі, організації) та діяльності кадрових служб (відділів кадрів). Особливої уваги заслуговує дослідження правового регулювання кадрової роботи з окремими категоріями працівників.

Проблеми тлумачення та застосування трудового законодавства України

Форми викладання та методи навчання дисципліни спрямовані на виявлення проблем тлумачення трудового законодавства України, його видів, суб'єктів здійснення та з'ясування правової природи актів тлумачення трудового законодавства України. В межах навчальної дисципліни вивчаються правові позиції Верховного Суду, рішення Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини в аспекті практики застосування трудового законодавства України. Досліджуються проблеми понятійного апарату трудового законодавства України, проблеми застосування трудового законодавства при укладенні, зміні та припиненні трудового договору, аналізуються практичні питання захисту трудових прав працівників.

Локальні нормативні акти та кадрова документація

Дисципліна направлена на поглиблене вивчення питань щодо правової природи, ролі та значення локальних нормативних актів та кадрової документації та підприємствах, установах, організаціях. В рамках зазначеної дисципліни приділяється увага сучасним науковим підходам розуміння

локальних нормативних актів та кадрової документації, локальні акти розглядаються як джерела локальної правотворчості та форма, за допомогою якої здійснюється управління трудовими відносинами на підприємствах, в тому числі приймається участь працівників в управлінських питаннях на підприємствах, установах та організаціях. Також, курс передбачає вивчення питань щодо специфіки реалізації та застосування локальних нормативно-правових актів; дослідження сутності організаційних, територіальних та відомчих локальних нормативно-правових актів.

Правові проблеми припинення трудових правовідносин

Вивчення дисципліни передбачає набуття знань та вмінь щодо вирішення наявних актуальних теоретичних проблем у науці трудового права та у правозастосуванні при припиненні трудових правовідносин. Визначений курс передбачає ґрунтовний аналіз питання щодо підстав припинення трудових правовідносин за загальним та спеціальним законодавством, порядку припинення за кожною із підстав та для окремих категорій працівників, гарантії прав та інтересів сторін трудових правовідносин при їх припиненні.

При вивченні дисципліни особлива увага приділяється опрацюванню нормативно-правових актів національного законодавства, міжнародних нормативно-правових актів, практичних матеріалів, в тому числі судової практики, напрацюванню навичок у студентів щодо складання процесуальних документів.

Трудові спори та залагодження виробничих конфліктів

Форми викладання та методи навчання дисципліни спрямовані на проведення правового аналізу індивідуальних і колективних трудових спорів та виробничих конфліктів, причин їх виникнення та проблемних питань врегулювання. Вивчаються особливості розгляду трудових спорів і виробничих конфліктів комісією по трудовим спорам, примирною комісією, трудовим арбітражем, а також судом. Аналізуються найбільш поширені категорії трудових спорів та виробничих конфліктів і сучасні тенденції їх вирішення у судовій практиці України.

Особливості правового регулювання праці наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників

Дисципліна викладається магістрам першого року навчання у 1 та 2 семестрах денної та заочної форми навчання. Форма підсумкового контролю – залік.

У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: Історичні аспекти правового регулювання праці в галузі освіти та науки. Нормативно-правове забезпечення регулювання праці в освіті та науки. Правовий статус науково-педагогічних та педагогічних працівників. Юридична відповідальність науково-педагогічних та педагогічних працівників за невиконання чи неналежне виконання своїх трудових обов'язків. Змістовий модуль 2: Особливості правового регулювання виникнення, зміни та припинення трудових відносин з науково-педагогічними та педагогічними працівниками. Особливості правового регулювання істотних умов праці науково-педагогічних та педагогічних працівників. Особливості правового регулювання охорони праці педагогічних працівників.

Особливості правового регулювання праці медичних працівників

Викладення навчальної дисципліни спрямовано на набуття студентами фундаментальних знань доктрини трудового права щодо диференціації правового регулювання праці, особливостей правового регулювання праці медичних працівників; вивчення, оцінювання та аналіз теоретичних та практичних питань щодо: історичних аспектів правового регулювання праці медичних працівників, нормативно-правового забезпечення, правового статусу медичного працівника, особливостей правового регулювання основних умов праці медичних працівників; набуття навичок фахових дискусій з проблем правового регулювання праці медичних працівників, законотворчості та правозастосування в означеній сфері. Особлива увага приділяється вивченню законодавства України, актів ООН, ВООЗ, МОП, ВМА, ЄС та інших, що спрямовані на правове регулювання означеного кола суспільних відносин.

Особливості правового регулювання праці державних та муніципальних службовців

Навчальна дисципліна розкриває проблематику правового регулювання службово-трудова відносин в Україні в контексті міжнародних стандартів та з огляду на сучасні тенденції реформування публічної служби в Україні. Досліджуються питання конкурсного відбору на державну та муніципальну службу, особливості змісту трудового договору та процедури його укладення й зміни із державними та муніципальними службовцями. Особливу увагу приділено визначенню специфіки регулювання умов праці (робочого часу, часу відпочинку, оплати та охорони праці), атестації й підвищення кваліфікації державних та муніципальних службовців. Детально проаналізовано додаткові підстави для припинення трудових відносин у сфері публічної служби та особливості розгляду службово-трудова спорів.

Особливості правового регулювання праці працівників транспорту та зв'язку

Працівники транспорту та зв'язку становлять значну частину працівників в цілому в Україні. Об'єктивні особливості трудових відносин на транспорті породжують необхідність встановлення спеціальних норм з регламентації праці працівників транспорту та зв'язку. Вони постійно знаходяться під впливом факторів, що вимагають високої психофізичної підготовленості: природні умови (зміна погодних та кліматичних умов, зміна часових поясів, бортова та кильова хитавиця для моряків, знаходження на висоті з дефіцитом кисню, та тиском на все тіло для працівників повітряних суден, тощо), виробничі умови (шум, вібрація, електромагнітне випромінювання, хімічне забруднення повітря тощо); соціально-психологічні фактори (постійна готовність до виконання професійних обов'язків, підвищена відповідальність за життя і здоров'я інших членів команди, пасажирів та вантажів, групова ізоляція та самотність, необхідність приймати рішення в умовах дефіциту часу). Саме умови виконання працівниками транспорту та зв'язку своєї трудової функції є підставою для галузевої диференціації правового регулювання їх праці, про що потрібно знати студентам-правникам, які також будуть працювати у транспортній сфері або будуть взаємодіяти з працівниками транспорту та/або логістичними компаніями у будь-якій іншій сфері діяльності.

Правове регулювання праці працівників енергетичних галузей

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на проведення комплексного правового аналізу актів ООН, МОП, МАГАТЕ, директив ЄС, законодавства про працю України та спеціальних законодавчих та підзаконних актів України, що регулюють діяльність працівників енергетичних галузей. В процесі розгляду тем навчальної дисципліни вивчаються такі теоретичні та практичні питання щодо особливостей правового регулювання праці працівників енергетичної галузі як: доктринальні підходи до диференціації правового регулювання праці різних категорій працівників, історичні аспекти правового регулювання праці працівників енергетичної галузі, нормативно-правове забезпечення регулювання праці в різних галузях господарства, що входять до складу енергетики, правовий статус працівників енергетики різних сфер, особливості правового регулювання основних умов праці працівників енергетики. Окрема увага приділяється колективно-договірному регулюванню праці в енергетичній галузі України, дисципліні праці та

відповідальності у сфері трудових відносин в енергетичній галузі, особливостям правового регулювання охорони праці працівників енергетики.

Особливості правового регулювання праці працівників культури та творчих професій

Проблема регламентації творчості є одним з актуальних питань сучасної правової науки в цілому та трудового права зокрема. Сучасна праця вимагає вияву творчості, який має бути забезпечений нормами трудового права задля її впорядкування, організації та стимулювання. Адже поняття творчості є іманентною ознакою праці, а також є змістовним наповненням кожного виду праці. Спецкурс охоплює питання, що таке творчість та як її врегулювати нормами трудового права, хто такий творчий працівник, як визначити, які умови праці є належними для творчих працівників та як формулювати права та обов'язки для таких працівників.